

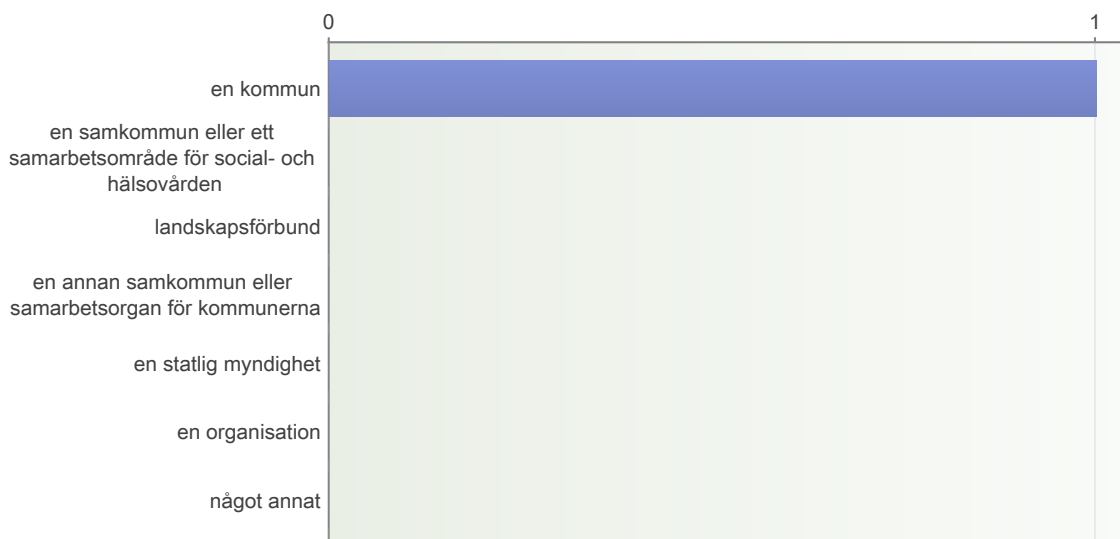
1. BAKGRUNDSINFORMATION

Vastaajien määrä: 1

Officiellt namn på den som svarar	Namn på den person som antecknat svaret	Kontaktuppgifter till den person som är ansvarig för svaret	Datum som begäran om utlåtande behandlades i organet	Organets namn
Korsnäs kommun	Christina Båssar	christina.bassar@korsnas.fi	31.10.2016/7.11.2016	Styrelsen/Fullmäktige

2. Är den svarande

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Kan man genom förslaget minska hälso- och välfärdsskillnaderna bland befolkningen och göra tillgången till tjänster mer jämlik? Om inte, hur borde förslaget förbättras med tanke på dessa aspekter?

Vastaajien määrä: 1

- Nej,

Skillnaderna i hälso- och välfärden i vårt land är beroende av så många andra faktorer än huruvida vi har en integrerad landskapsmodell för social- och hälsovården eller inte. Kommunerna i vårt land har haft ansvaret för att bygga upp invånarnas välfärd enligt den Nordiska välfärdsmodellen så att den är genuint anpassad enligt de lokala behoven på orten. Skillnaderna i hälsan kan bero på genetik, omgivning, levnadsvanor mm. Tillgången på service är mera beroende av utbud och efterfrågan, på små orter är det svårt att ha ett tillräckligt kundunderlag för ett stort utbud av tjänster, något som marknaden själv styr på urbanare orter med en tillräckligt efterfrågan. Modellen som föreslås är en ytterst centralstyrd modell som inte prövats i något annat land och som inte beaktar de modeller som redan finns på olika håll i landet.

Modellen är för radikal jämfört med dagens system och reformen alltför omfattande och tidtabellen alltför knapp för att man med säkerhet ska kunna garantera en god utgång av reformen. Riskerna är uppenbara att den stora genomgripande förändringen med den föreslagna tidsramen skapar mera förvirring, osäkerhet och kostnader

än dagens beprövade modell. Då modellen dessutom är så centralstyrd som lagutkastet ger vid handen så finns det ingen flexibilitet i systemet för ad hoc inläring och anpassning under reformens genomförande.

Jämlikhet är en fin grundtanke, men redan de geografiska skillnaderna i landet liksom skillnaderna i befolkningens val av boningsorter gör det omöjligt att uppnå en absolut jämlikhet i landet. Förslaget garanterar inte en likvärdig service för befolkningen eller minskar på de nationella hälsoskillnaderna, dessa aspekter är beroende på hur smidigt serviceproducenterna kan svara på de särskilda behoven i ifrågavarande landskap. För att smidigt kunna svara på de olika behoven behövs en mycket större flexibilitet och lokal anpassning och den föreslagna modellen ger inte möjlighet till det.

Utbudet av och kvaliteten på servicen är i stor utsträckning beroende av resurseringen, både i finansiella och personalmässiga termer. Finansieringen för Österbotten minskar, enligt utkastet till landskapets finansieringslag (29.6.2016), mest i landet räknat per invånare, trots att den äldre befolkningen i landskapet växer exakt lika som i landet i medeltal fram till år 2040, enligt statistikcentralen. Samtidigt är andelen 0-15-åringar i Österbotten, enligt statistikcentralen, uppemot fyra procentenheter högre i Österbotten under hela tiden fram till 2040. Som enda landskap skall Österbotten ändå minska sin finansiering fram till åtminstone år 2029! Detta är inte lika behandling av landets invånare. Finansieringen, ifall staten står för den, bör nästan uteslutande basera sig på storleken på olika åldersgrupper, t.ex. antal 0-6-åringar, antalet 7-17-åringar, antalet 18-25-åringar, antalet 26-64-åringar, antalet 65-74-åringar och antalet personer över 75 år. Detta skapar riktiga incitament att idka förebyggande resurseffektiv verksamhet samtidigt som möjligheten att optimera genom olika diagnoser försvinner. Motsvarande slutsats har man också kommit fram till i Danmark som genomfört en omfattande kommun- och regionreform för knappt tio år sedan. I den föreslagna modellen får behovsindex en alldeles för framträdande roll och den överkompenserar vissa diagnosprofiler. Förslaget innebär att ojämlikheten inom Österbotten växer på grund av att resurserna inte räcker till ett heltäckande serviceutbud inom hela landskapet. Ojämlikhet förekommer inte enbart mellan regioner utan också inom regioner och mellan befolkningsgrupper. Små klientgrupper, t.ex. vissa handikapp, personer som behöver krävande psykiatrisk vård och i stora delar av landet svenskspråkiga kunder, kan hamna i kläm. Reformen bör trygga närservice till alla, också mindre klientgrupper.

Förslaget bygger på en sund områdesindelning, då det utgår ifrån landskapen. Utgående från den basen borde de olika landskapen ges större frihet att utforma den service som landskapets invånare behöver. För att uppnå den effektivitet som avses med reformen så borde man i det första skedet integrera social- och hälsovården till den övergripande helhet som landskapet ska utgöra. I och med att servicen överförs till en upprätthållare kan man fördomsfritt integrera servicekedjorna med varandra och även undvika att man skapar överlappande funktioner. De stora ekonomiska vinsterna kan uppnås genom att kunna erbjuda rätt service snabbt åt befolkningen så att onödiga sjukskrivningar och långa väntetider kan undvikas. Vi anser att reformen borde delas upp i olika skeden för att undvika kaos i den offentliga vården. I det första skedet satsar man på att uppnå den maximala effektiviteten genom en ökad integrering i respektive landskap. Först i ett senare skede byggs valfrihetsmodellerna ut. Den nuvarande valfrihetsmodellen medger redan idag att klienten kan välja vårdcentral enligt eget gottfinnande och den privata vården kan utnyttjas enligt egna önskemål.

4. 2. Ger förslaget tillräckliga förutsättningar för att uppnå målet om att bromsa upp kostnadsökningen med 3 miljarder euro? Om inte, hur kunde förutsättningarna för att uppnå målet förbättras?

Vastaajien määrä: 1

- Nej,

Lagförslaget ger enbart de yttre ramarna för organiseringen av social- och hälsovården på landskapsbasis. Målsättningen om att bromsa upp kostnadsökningen med 3 miljarder euro antas uppstå per automatik tack vare den starka statliga styrningen av finansieringen till landskapen.

Ökningen av social- och hälsovårdsutgifterna har fortgått länge och strävandena att bromsa upp denna kostnadsutveckling har varit ett nationellt mål under flera år. Dessvärre har den statliga styrningen av serviceproduktionen och normstyrningen hittills enbart ökat kostnaderna för social- och hälsovården i landet.

Lagförslaget underskattar betydelsen av incentiv för regioner och kommuner att utveckla sitt näringsliv, sysselsättning och därigenom finansieringsbas. En utjämning som fråntar incentiven för regioner att stärka sin framgång ligger inte i ett nationellt intresse, eftersom lägre incentiv leder till mindre skatteintäkter lokalt och nationellt, vilket i slutändan resulterar i mindre medel för staten att finansiera välfärdstjänster. Det är angeläget att statsrådet betydligt noggrannare definierar vad målsättningen för reformen är, nu blir det en alltför stor betoning på utjämning av hälso- och välfärdsskillnader inom landet, då målsättningen istället bör vara tillväxt och bättre välfärd för alla. Hälsa och välfärd är inte enbart beroende av strukturer och finansiering utan också av livsstil, företagsklimat och sysselsättning.

En god budgetkontroll förutsätter att landskapen har fullständiga möjligheter att själva ta ansvar för och påverka sin egen ekonomi. Verksamhets- och finansieringsmodellen är alltför centralt styrd för att ge incitament åt landskapen att sköta sin ekonomi fullständigt. Landskapen har inga finansieringsmöjligheter utöver den givna statliga finansieringen. Landskapen kommer inte heller att ha kontroll över ekonomin som helhet, i och med att investeringspolitiken är synnerligen centralt styrd.

Förslaget bygger på att staten har fullständig information om landskapens olika behov. Det kommer att finnas en stor asymmetri i information mellan stat och landskap. Landskapen har olika befolkningsutveckling och dynamik: Österbotten är redan i ett skede med många äldre över 75 år, men även många 0-15-åringar. Landskapen kommer att se väldigt olika ut fram till 2030/2040, i synnerhet vad gäller andelen 0-15-åringar. Det är oklart hur effektiv den starka centralstyrningen kommer att klara av att beakta den här typen av olikheter i befolkningsutvecklingen.

Invånarnas subjektiva rätt till god vård i olika livssituationer leder automatiskt till högre utgifter. Lagförslaget beaktar inte denna invånarnas rätt. Den trendmässiga ökningen av utgifter beror nästan uteslutande på en tillväxt av olika kundgrupper (t.ex. äldre, handikappade, olika specialgrupper) som har rätt till en kvalitativ vård och omsorg. Antalet över 75-åringar kommer nationellt att fördubblas fram till år 2045 till 940 000 personer, varefter antalet långsamt sjunker. Andelen över 75-åringar stiger i Österbotten nästan exakt i linje med landet i medeltal.

Modellen måste utvecklas så att det ger landskapen verklig självstyrelse. Genom den regionala självstyrelsen finns de bästa incitamenten att anpassa verksamhet och ekonomi enligt regionala förutsättningar.

I reformen byter ca 220 000 löntagare arbetsgivare, av vilka 215 000 flyttar från en kommunal arbetsgivare till ett landskap som arbetsgivare. En flyttning från en arbetsgivare till en annan medför att lönesättningarna ska harmoniseras inom de olika landskapen. Beräkna en medelharmonisering på 10 euro per månad och person så uppnås en kostnad om 2,2 miljarder per månad eller ca 26 miljarder per år, utan sociala avgifter. Ett stegvis genomförande av reformen medför att man kan anpassa löneförmånerna inom den offentliga delen och

utvärdera noggrannare effekterna av en bolagisering och privatisering av serviceproduktionen innan man vidareutvecklar den modellen.

Inom social- och hälsovården i Österbottens län har man betjänat befolkningen på deras modersmål svenska eller finska. Vi har under de senaste åren vant oss med att konkurrera om vår personal på den Nordiska marknaden. Vi önskar att man i reformen än en gång beaktar hur man kunde öka tryggheten i första hand för våra klienter och patienter men också för personalen i vårt vårdområde så att vi även kan garantera yrkesmässiga utmaningar och avancemangsmöjligheter så att vi inte ser en ökande kunskapsflykt till de Nordiska länderna.

5. 3. Förverkligas demokratin på ett tillräckligt sätt i förslaget? Om inte, hur kunde demokratin stärkas i förslaget?

Vastaaajien määrä: 1

- Nej,

Modellen har för stora inslag av statlig centralstyrning för att kunna kallas för en modell med regionalt självstyre. Den regionala självstyrelsen inskränks av att landskapen inte har en egen beskattningsrätt och sålunda inget inflytande över sin egen finansiering. Den regionala självstyrelsen inskränks också av att lagstiftningen slår fast även organiseringen och produktionen av tjänsterna, så den statliga styrningen är stor även på landskapens operativa nivå.

Det demokratiska inflytandet för den språkliga minoritetsbefolkningen måste tryggas i lag på ett sätt som är reellt. Professor Olli Mäenpää konstaterar i sitt utlåtande 1.7.2016 bl.a. att "Skyldigheten som i grundlagens 17 § 2 mom. åläggs det allmänna att tillgodose den finskspråkiga och svenskspråkiga befolkningens samhälleliga behov enligt lika grunder kan även den förutsätta arrangemang som stödjer och stärker den svenskspråkiga befolkningens möjligheter till demokratisk påverkan när det är fråga om tillgodoseende av centrala sociala och kulturella rättigheter. Grundlagsutskottet har med tanke på de språkliga rättigheterna som tryggas i 17 § i grundlagen ansett det adekvat bland annat med förslaget om en nämnd för minoritetens språk som ska finnas i alla social- och hälsovårdsområden som omfattar kommuner med olika språk eller tvåspråkiga kommuner samt i samkommuner med produktionsansvar (GrUU 67/2014 rs, s. 14)."

För att den språkliga minoriteten i landskapen ska få reella möjligheter att påverka, bör det i styrelsen i de tvåspråkiga landskapen finnas åtminstone en person som representerar det nationalspråk som är i minoritet i landskapet. Denna person bör vara ordförande eller medlem i social- och hälsovårdsnämnden och/eller minoritetsnämnden. Det här måste regleras i lagen.

De språkliga rättigheterna för nyfinländare som i Österbotten har integrerats på svenska, bör beaktas i reformen. I Österbotten har man en god kunskap och beredskap att kunna betjäna även dessa språkliga minoriteter.

Lagförslaget och dess motiveringar måste kompletteras med hänvisningar till Europarådets referensramverk för regional demokrati (Council of Europe Reference Framework for Regional Democracy MCL-16(2009)11), särskilt med hänvisning till följande kompetensområden och skyldigheter:

-Landskapens skyldigheter i förhållande till bland annat språk ska vara tydligt angivna. Vi anser att skyldigheterna i förslaget inte är tillräckliga: de måste vara tydligt formulerade så att kompetensen motsvarar befolkningsgruppernas språkliga rättigheter enligt grundlagen. Vi anser att språket måste beaktas i landskapens allmänna syften, uppgifter, servicestrategier och servicelöften, samt så att minoriteten är garanterad i representation i kollektiva organ.

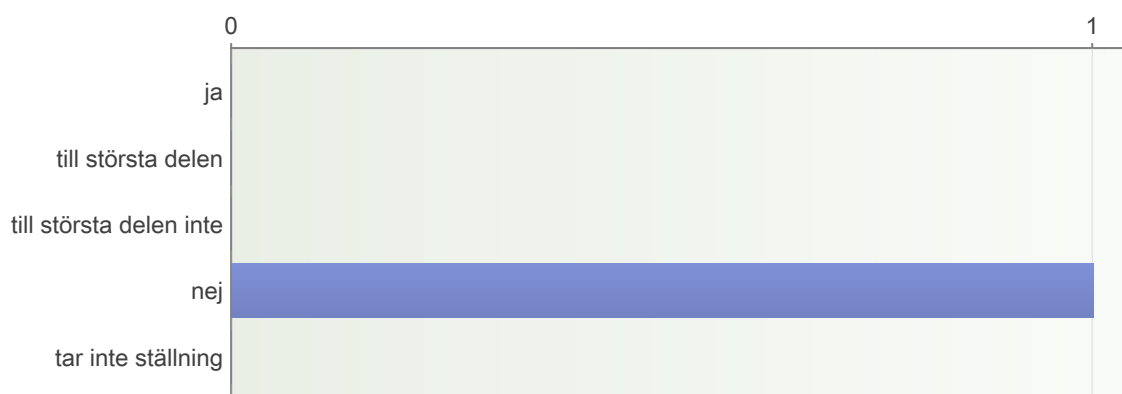
-Relationen mellan landskapen och kommunerna ska vara möjligast konfliktfri, men även så att kommunernas självstyrelse respekteras. Landskapen ska åläggas att samarbeta med kommunerna för att arbeta in invånarnas intresse och tillgodose deras behov.

-Landskapen måste ha tillräckliga resurser för sina uppgifter. Vi anser att landskapen ska ha beskattningsrätt och rätt till låntagning på kreditmarknaderna för nödvändiga investeringar.

Korsnäs kommun anser att förslaget om att alla landskap inte föreslås få ett eget fulljournsjukhus försätter landskapen i en ojämlig situation och frågan om fulljournsjukhus borde behandlas som en del av reformen eftersom den utgör en avgörande och väsentlig del av social- och hälsovården i vårt land. Om fulljournsjukhuset för Österbottens del blir i Seinäjoki, kommer Korsnäs kommuns invånare att ha 114 km in till Seinäjoki och i tid tar resan 1 timme och 30 minuter från centrum till centrum. I dagsläget är avståndet in till Vasa Centralsjukhus 53 km eller i tid 45 minuter. Att förlägga fulljournsjukhuset i Seinäjoki försämrar tillgängligheten för alla Korsnäsbor och kan vara livshotande i situationer där varje minut räknas.

6. 4. Är landskapslagen en ändamålsenlig allmän lag för organiseringen av förvaltningen och ekonomin i de nya landskapen?

Vastaajien määrä: 1

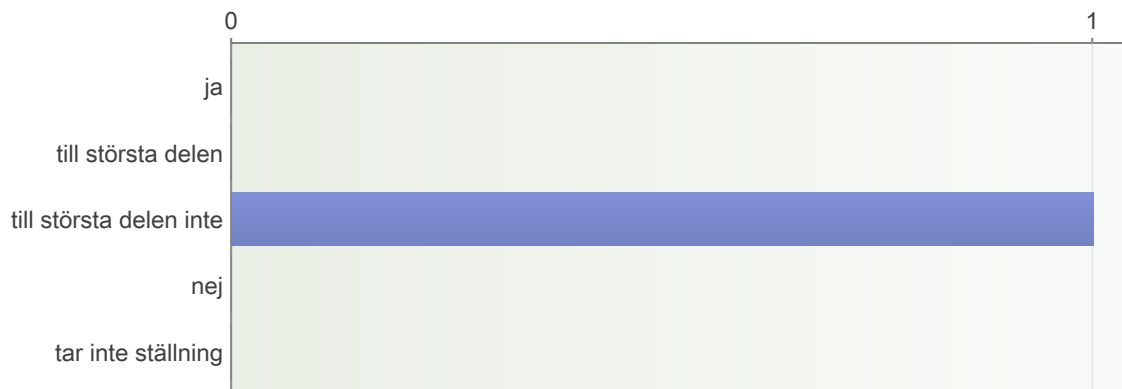

Avoimet vastaukset: nej

- Lagen kommer inte att vara möjlig att förverkliga i praktiken då man i § 103 fastställer att balansen i kassaflödet ska visa ett överskott senast i balansperioden andra år. Dessutom i § 110 framkommer att om landskapskoncernens årsbidrag är negativt två räkenskapsperioder i rad, eller kassaflödet för verksamheten eller investeringarna negativt två räkenskapsperioder i rad så inleds utvärderingsförfarande. Om landskapets bokslut färdigställs i maj och det visar sig vara negativt så har man de facto endast ½ år på sig att svänga ekonomin, utan att kunna påverka finansieringen, vilket i praktiken torde vara omöjligt. Utöver ovanstående är stadgandet i § 110 tredje punkten om att låneskötselbidraget skall vara större än ett, ett konstigt nyckeltal att ta fasta på. Så som låneskötselbidraget räknas ut så styrs koncernerna till att låna kortfristigt eller ta lån med lång maturitet och små årliga amorteringar, detta behöver inte vara ekonomiskt fördelaktigt på lång sikt. Om koncernernas skuldsättning skall mätas på något sätt är troligen ett lånebelopp per invånare (t.ex. bundet till landets medeltal) eller den relativa skuldsättningen ett bättre alternativ. I kommunallagen används i dag den relativa skuldsättningen. Bristerna ligger inom finansieringsmodellen som inte ger landskapen tillräckligt självstyre eller möjligheter att besluta om sin egen finansieringsbas, samt i bristande tillgång till kreditmarknader och förmåga att göra nödvändiga investeringar. Bestämmelserna om nationella servicecenter bör strykas i utkastet till landskapslag. Landskapen är självstyrande enheter och de bör kunna bestämma hur stödtjänsterna organiseras. Inom vissa landskap kan det vara mera effektivt att samarbeta inom landskapet med andra organisationer för att få en fungerande helhet. Kommunerna bör ha möjlighet att i de bolag de äger, producera tjänster som omfattas av valfrihet inom social- och hälsovården. Det är oskäligt att i lag begränsa kommunernas allmänna kompetens i den här frågan.

7. 5. I 2 kap. i landskapslagen anges landskapets uppgifter. Är den helhet av uppgifter som föreslås höra till landskapet ändamålsenlig med tanke på målen med reformen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Helheten av uppgifter kan på sikt vara möjlig, men utgör en alldeles för stor helhet att genomföra på en gång. Det vore skäl att dela upp reformen i hanterliga bitar så att planering och genomförandet går så smidigt som möjligt. Att skynda igenom en reform av denna omfattning som berör 220 000 anställda och ett ännu större antal klienter och patienter kan vi inte rekommendera. Kommunerna måste i kraft av den lokala självstyrelsen och sin allmänna kompetens få ha kvar möjligheten att bolagisera social- och hälsovård och på lika villkor konkurrera med landskapets egenproduktion och privata utförare. Det är oskäligt att i lag begränsa kommunernas egen prövning och allmänna kompetens i den här frågan. För att kunna garantera en god totalintegrering och en god vård nära medborgaren föreslår Korsnäs kommun att man låter kommunerna ha kvar möjligheten att i egen regi också stå för äldreomsorgen och boendeenheterna för de äldre. De äldre har i kommunens olika boenden egna hyreskontrakt med kommunen som hyresvärd och får sin dagliga omvårdnad av välkänd personal. Korsnäs kommuns äldreomsorg har två gånger erhållit La Caritas stiftelsens utmärkelse för god vård och vi vill inte försämra servicen i våra äldreomsorgsenheter. Det bör garanteras för kommunens invånare att det finns fungerande servicepunkter i form av läkarstationer och boendeeheter i kommunen. En stegvis genomföring av reformen kunde beakta detta. Ett stegvis genomförande av reformen kunde också ge landskapen möjlighet till ett mera flexibelt övertagande av servicen. En större flexibilitet för landskapen att organisera sin egen verksamhet vore till fördel och kunde kanske också skapa en miljö där man fördomsfritt kunde tillgodogöra sig ny teknik och nya innovationer. Att genom lagstiftning organisera allting ter sig som en väldigt gammalmodigt sätt att styra reformen på.

8. 6. I 5 kap. i landskapslagen föreskrivs det om invånarnas rätt till inflytande. Har rätten till inflytande tryggats på ett tillräckligt sätt i förslaget?

Vastaajien määrä: 1

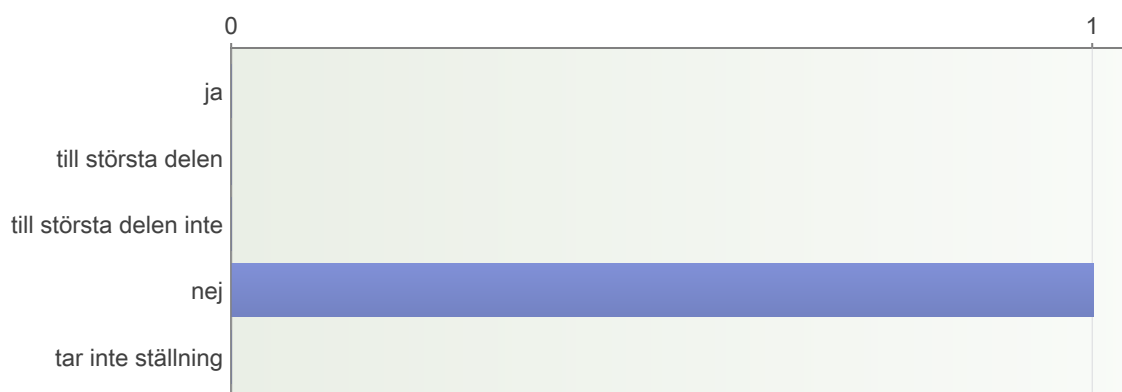

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Det är viktigt att organet för minoritetsspråk får en tillräckligt stark ställning och att ordförande för detta organ i egenskap av sin position också är medlem av styrelsen och social- och hälsovårdsnämnden. Invånarnas möjligheter till inflytande begränsas av bolagiseringstvävet och skapande av s.k. serviceinrättningar. Bolagiseringen och valfriheten kan bli problematisk ur språklig synvinkel om det inte tryggas service på nationalspråken i praktiken och ur den synvinkel bli hinder för rätt till inflytande. Det finns en uppenbar risk att glesbygdens områden får en väldigt svag representation i de nya landskapen. Det är olyckligt eftersom vi med reformen eftersträvar en jämlik service åt alla invånare och med en lite representation så kan glesbygdens befolkning komma i en sämre situation än tidigare, många glesbygder har dessutom en befolkning som är äldre och mera beroende av den närservice som idag är uppbyggd i småsamhällen. Risken är speciellt stor i de områden som finansieringskalkylerna visar en framtid med minskade resurser.

9. 7. I 9 kap. i landskapslagen föreskrivs det om landskapets serviceinrättning. Är det som föreskrivs där ändamålsenligt med tanke på organiseringen av produktionen?

Vastaajien määrä: 1

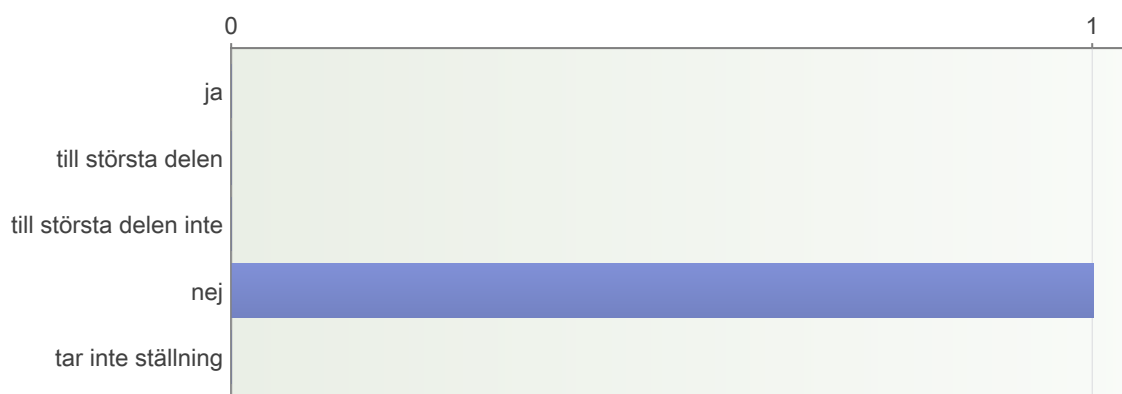

Avoimet vastaukset: nej

- Landskapen är självstyrande enheter och beslut om serviceproduktionen hör till landskapets interna organisation som man självständigt bör besluta om. Lagutkastets paragrafer om nationella serviceinrättningar bör strykas ur lagtexterna. Inrättandet av nationella serviceinrättningar som kommer att handha stora delar av budgetmedel och fastighetsmassor fördunklar den samhälleliga insynen i budgetanvändningen och försvagar det demokratiska beslutsfattandet. Ur beredningsmaterialet saknas för närvarande helt beräkningar på hur de nationella serviceinrättningarna skulle grundas, vilken effekt det har på de olika landskapens fastighetsägande. Det saknas konsekvensutredningar på hur de olika landskapens fastigheter har finansierats, hur skuldsättning och eventuella långfristiga leasingkontrakt beaktas i en överföring till en nationell serviceinrättning. Vem betalar skulderna för de fastigheter som används idag?

10. 8. Styrningen av landskapets ekonomi baserar sig i synnerhet på landskapslagen och lagen om landskapens finansiering. Styr finansieringsmodellen för landskapen och ekonomistyrningsmekanismen enligt landskapslagen landskapens ekonomiska förvaltning på ett ändamålsenligt sätt?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: nej

- Staten har för stark roll i styrningen. Landskapen måste kunna besluta om sin egen finansieringsbas för att bibehålla starka incitament att utveckla landskapet. Egen beskattningsrätt behövs. Bestämmelserna om att täcka underskott och kriterierna för krislandskap är orealistiska, eftersom landskapen kommer att ha små praktiska möjligheter att anpassa sig på kort sikt. Reformen i sig kommer att medföra stora transaktionskostnader. Statsandelssystemet måste också uppfylla kraven på regional självstyrelse. Finansieringsmodellen måste beakta tvåspråkighet och skärgård som grunder för statsandelar. Vi anser att man i beredningen förväxlar befolkningsgruppernas servicebehov med strukturella merkostnader för tvåspråkighet. Att svenskspråkiga anses friskare till viss del och har mindre servicebehov kan inte förväxlas med strukturella merkostnader för tvåspråkigheten: rekrytering, översättning, utbildning av personal, med mera. Det är orimligt att tänka att Österbotten inte skulle ha strukturella merkostnader för detta, som har två väldigt jämnstora befolkningsgrupper. Liksom att det är orimligt att tro att inte landskap som exempelvis Egentliga Finland eller Nyland har strukturella merkostnader för tvåspråkighet och skärgård. På det föreslagna sättet förverkligas inte finansieringsprincipen vad gäller varken skärgården eller tvåspråkigheten och de lagstadgade uppgifter landskapen har. Staten måste bygga ett system som levererar service för framtiden, inte ett system som marginaliserar tvåspråkigheten och skärgården. Behovskoefficienterna beaktar inte t.ex. i tillräckligt hög grad förebyggande verksamhet. De beaktar inte heller handikapp och utvecklingsstörning som båda påverkar kostnaderna i hög grad. Modellen bör ändras så att den nästan uteslutande baserar sig på befolkningsstruktur, som är ett objektiva mått som är lika för alla. En finansieringsmodell där större tyngd ges åt

befolkningsstrukturen än diagnosrelaterade faktorer är nödvändig. Ett statsandelssystem borde vara uppbyggt på opåverkbara faktorer som mäter strukturella kostnadsskillnader. Statsandelssystemet för landskapen med fokus på diagnoser riskerar dock bli sårbart för manipulation. Det här har man noterat tydligt i andra länder. Ett statsandelssystemens variabler borde istället vara sådana som inte är direkt påverkbara för enskilda landskap, typ befolkningsstruktur. Finns det med det föreslagna systemet incitament för landskapen att påverka registreringen av diagnoser i det nya statsandelssystemet och är detta ett problem som kommer att accentueras eftersom diagnoser utgör en så stor grund för statsandelar? Detta borde utredas ordentligt. Statsandelssystemet måste omformas och utgå ifrån opåverkbara faktorer, där befolkningsstrukturen borde tillmätas störst betydelse. Hittills då social- och hälsovården har byggts upp inom den kommunala sektorn så har finansieringen stått på tre olika ben. Kommunerna har haft sina skatteintäkter, statsandelar och naturligtvis sina verksamhetsintäkter. Under de senaste 10 åren har utvecklingen varit att skatteintäkternas betydelse i kommunkassan har ökat medan statsandelarnas betydelse har minskat i takt med alla olika former av statliga nedskärningar. Relationen mellan skatter – statsandelar – inkomster har naturligtvis varierat kraftigt från kommun till kommun men alla har vi haft våra tre ben. Idag finansierar kommunsektorn sin verksamhet med totalt 8,23 Md euro i statsandelar, av dessa utbetalas ca 64 % på basen av åldersrelaterade eller sjuklighetsrelaterade kriterier. Med andra ord så är 5,3 Md euro eller ca 13 % av kommunernas totala finansiering beroende av dessa kriterier. Det betyder att i dagens system så har inte olika diagnoser så stor betydelse i den enskilda kommunens ekonomi. I det nya landskapet som ska byggas upp så kommer hela finansieringen från staten. Det blir alltså bara ett ben för landskapet att stå på! I detta ben i landskapets finansiering så ska 87 % utbetalas på basen av ett diagnosbehovsindex, Korsnäs kommun anser att man på detta vis förändrar finansieringens struktur för kraftigt och önskar att man ser över finansieringsmodellen än en gång för att garantera den framtida servicen i alla landskap. Att Österbotten har en välmående befolkning, vilket tolkas som lägre servicebehov hos ministeriet, kan lika väl vara ett utslag för att landskapet satsat resurser inom social- och hälsovården under mycket lång tid på ett förebyggande sätt.

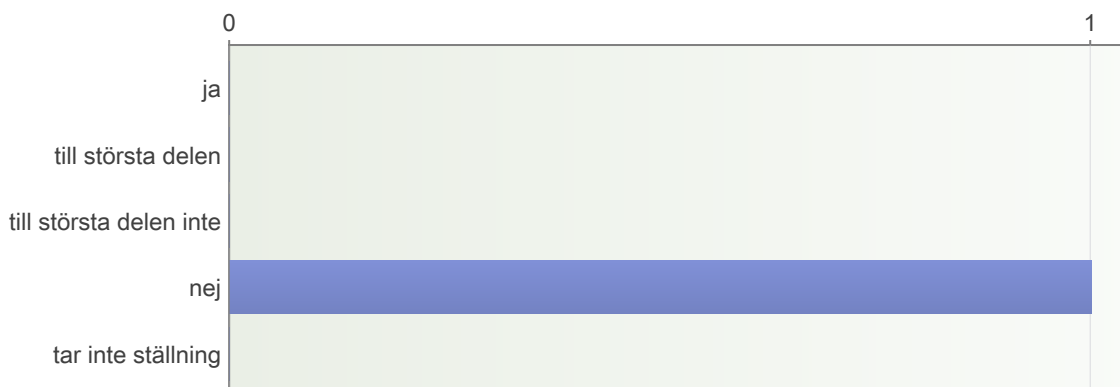
11. 9. Övriga fritt formulerade kommentarer om landskapslagen.

Vastaajien määrä: 1

- De språkliga grundrättigheterna måste tryggas.

12. 10. I 4 § i förslaget till lag om ordnande av social- och hälsovård föreskrivs det om tillgången till tjänster och tjänsternas tillgänglighet. Enligt bestämmelsen ska tjänsterna tillhandahållas med hänsyn till befolkningens behov och nära klienterna, men om de förutsättningar som anges i paragrafen uppfylls, kan tjänsterna samlas till större helheter. Är bestämmelsen ändamålsenlig med tanke på tillgången till tjänster?

Vastaajien määrä: 1

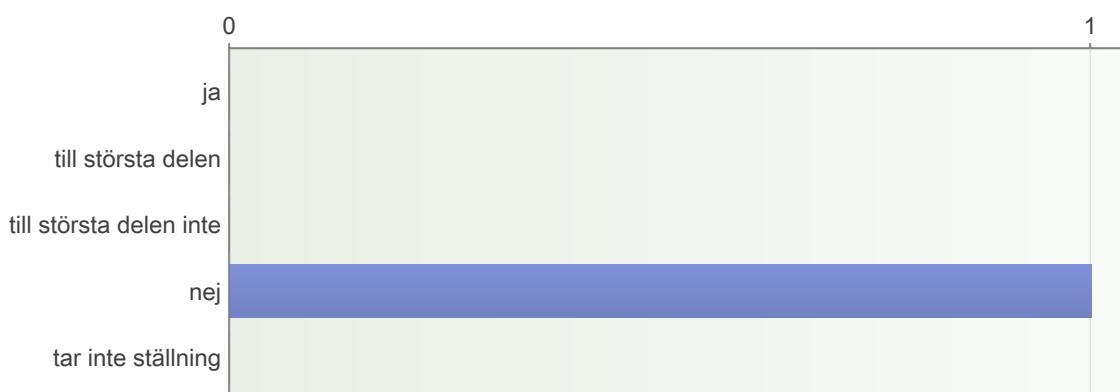

Avoimet vastaukset: nej

- Formuleringen är för otydlig. I lagen måste Österbotten läggas till som landskap som har omfattande jourtjänster dygnet runt för att på ett jämlikt sätt för hela befolkningen trygga tillgången till tjänster som omfattas av dessa enheter och för att garantera grundlagsenliga rättigheter för både svensk- och finskspråkig. I lagen bör införas ett särskilt stycke om personer i behov av svenskspråkig specialomsorg som är en sådan grupp som den föreslagna 4§ avser. För att garantera att svenskspråkiga personer med utvecklingsstörning har tillgång till specialomsorg på sitt modersmål anser vi att det i lag eller förordning stipuleras om att samarbete kan fortsätta över landskapsgränserna. Det krävs en viss volym för att kunna upprätthålla den sakkunskap som krävs inom området. Både tillgängligheten till specialomsorg på svenska och de språkliga rättigheterna äventyras om verksamheten splittras upp på fem landskap. Tjänster och uppgifter måste kunna samlas till större helheter också på den grund att det är nödvändigt för att säkerställa en finsk-, svensk- eller samiskspråkig patients eller klients språkliga rättigheter. De språkliga rättigheterna innehar en speciell betydelse då det gäller personer med särskilda behov, såsom personer med funktionsnedsättning. För att garantera service på eget språk för nämnda målgrupp är det nödvändigt att samla den svenskspråkiga funktionshindersservicen till organ i enlighet med 48 § i förslaget till landskapslag. Ett sådant samarbetsorgan, som omfattar verksamhet i de tvåspråkiga landskapen, kan ges i uppgift att handha motsvarande uppgifter också för övriga grupper i utsatt ställning, såsom barn, personer med minnessjukdom, psykisk ohälsa eller missbruksproblematik.

13. 11. Landskapen bildar 5 samarbetsområden, där 3–4 landskap ingår. De landskap som hör till samarbetsområdet upprättar ett samarbetsavtal i enlighet med 16 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård. Där avtalar landskapen om ömsesidigt samarbete i fråga om ordnandet och genomförandet av tjänsterna. Avtalet är juridiskt bindande för landskapen. Är det motiverat att avtalet ska vara bindande?

Vastaajien määrä: 1

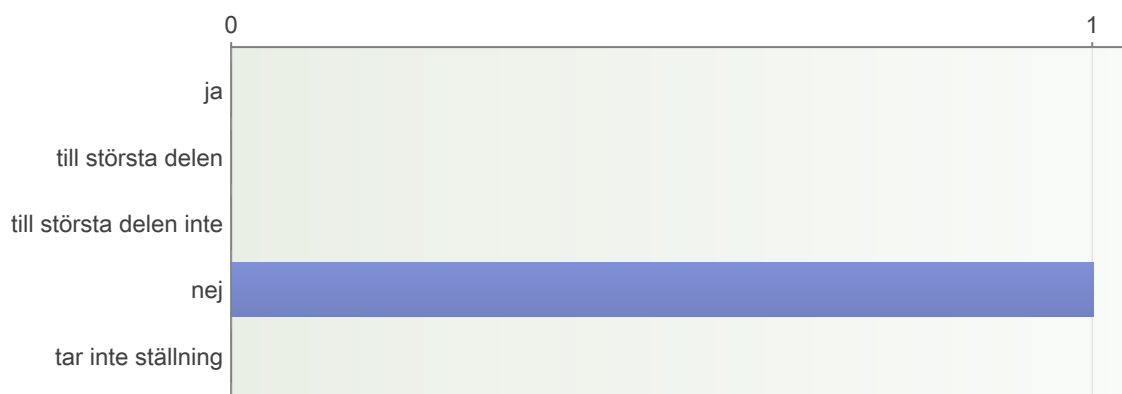
Avoimet vastaukset: nej

- Statsrådets befogenheter gällande samarbetsavtalen måste begränsas och landskapen få det utrymme som behövs för att bygga de funktioner som passar till respektive landskap. Tryggandet av de språkliga grundrättigheterna måste ske på lagnivå och inte genom avtal mellan landskapen. Landskapen bör dock ha friheten att t.ex. på språkliga grunder göra särlösningar som garanterar kvalitativ service på båda nationalspråken. Österbotten skall i första hand genom sina strategier samarbeta med Åbo specialupptagningsområde. 16 § får inte begränsa detta samarbete. Också jourfördelningen i landet bör utgå

från det samarbete Vasa sjukvårdsdistrikt har med Åbo specialupptagningsområde. Ordnanandet av och ansvaret för den prehospitla akutvården och räddningsväsendet ska följa landskapsindelningen, för att landskapen i framtiden ska kunna fatta demokratiska beslut om vårdhelheten. Landskapet utgör en tillräcklig grund för ändamålsenliga och kostnadseffektiva tjänster. En koncentration av ansvaret för planeringen av räddningsväsendet och den prehospitla akutsjukvården till specialupptagningsområdena försvagar möjligheten för landskapet att ordna, arrangera och finansiera social- och hälsovårdstjänster som en regionalt sett funktionell helhet för sin befolkning.

14. 12. I det samarbetsavtal som upprättas enligt 16 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska det avtalas om åtgärder för att säkerställa integration av tjänsterna. Enligt den föreslagna 23 § är en tjänsteproducent skyldig att säkerställa att tjänstekedjorna integreras och samarbeta med andra aktörer på det sätt som integrationen förutsätter. Är bestämmelserna tillräckliga för att en klientorienterad integration ska förverkligas?

Vastaajien määrä: 1

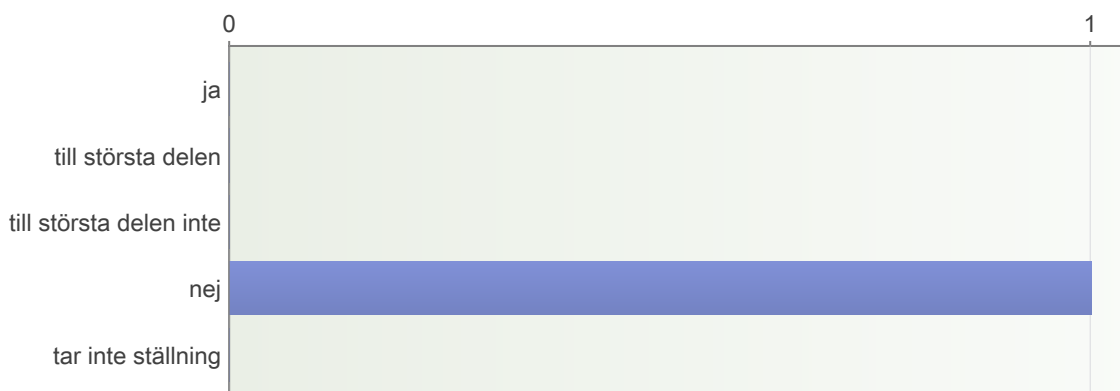

Avoimet vastaukset: nej

- I den föreliggande modellen finns det flera "organisatoriska tvång" (indelning i beställar-utförarmodell; serviceinrättning; bolagiseringstvång; valfriheten) som ställer hinder i vägen för en funktionell integration av tjänster. Det är bra att en tjänsteproducent är skyldig att säkerställa integration av tjänstekedjor och samarbete med andra aktörer. Samarbetet mellan kommuner och landskap måste tryggas på ett bättre sätt, med tydliga incitament till samarbete. Kommunerna måste i kraft av sin lokala självstyrelse och med sin allmänna kompetens ha rätt att grunda bolag, som på lika grunder kan erbjuda basservicen. I den av regeringen föreslagna modellen saknas också tillräckliga finansiella incitament som tryggar samarbete mellan olika serviceproducenter. Landskapet Österbotten bör i första hand samarbeta med Åbo specialupptagningsområde och Mellersta Österbotten för att kunna garantera fungerande service på svenska.

15. 13. Enligt lagen om ordnande av social- och hälsovård stärks den statliga styrningen inom social- och hälso-tjänsterna (19 §, 4 kap., 6 kap.). Är detta motiverat med tanke på målen med reformen?

Vastaajien määrä: 1

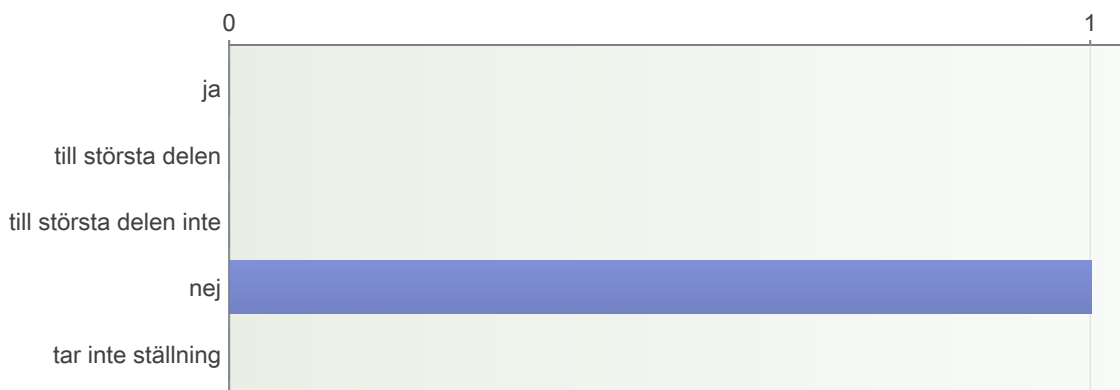

Avoimet vastaukset: nej

- Målsättningen för reformen bör vara både tillväxt och bättre välfärd för alla, vilket också måste återspegla sig i själva lagen. Ett större självbestämmande och möjlighet att hantera skattemedel själv skapar i grunden mera incitament till utveckling av näringslivet och skapande av arbetsplatser, vilket landet som helhet vinner på. Statens finansiering bör i första hand basera sig på åldersstruktur. I en reform som genomförs stegvis vore det logiskt att staten i första hand skulle ta sig en starkare styrning över den mest avancerade vården. Den statliga styrningen är för stark och reglerar i detalj landskapets styrning och verksamhet. Den regionala självstyrelsen förverkligas inte i praktiken och främst på grund av styrningen av finansieringen och avtalsrätten.

16. 14. Enligt 22 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska landskapet i sin egen verksamhet skilja åt ordnandet av social- och hälsovård och produktionen av tjänster. Är det med tanke på målen med reformen ändamålsenligt att skilja åt ordnandet och produktionen av tjänsterna?

Vastaajien määrä: 1

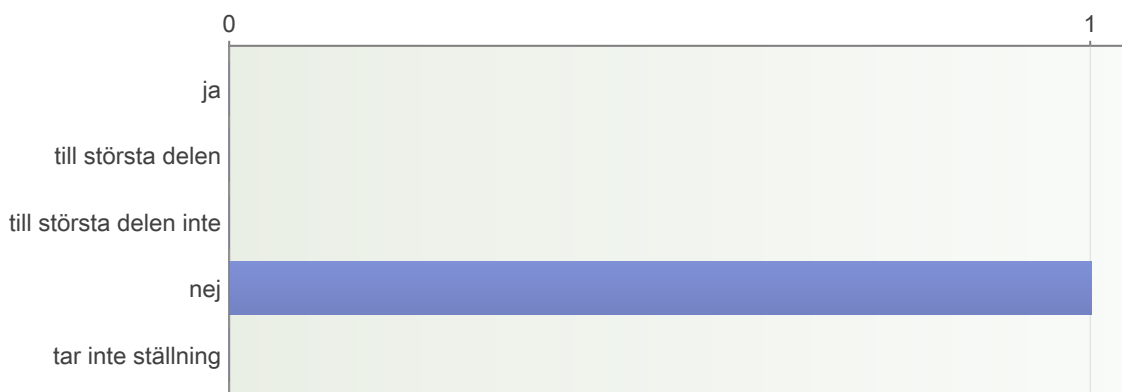

Avoimet vastaukset: nej

- Landskapen bör ikraft av sin självstyrelse själva kunna avgöra den interna organiseringen. Landskapen kommer att variera i förhållande till struktur, behov och marknadsaktörer och därför finns inte samma behov överallt. Det blir dessutom en konstgjord gräns mellan landskapets bolag och serviceinrättning, som bryter vårdkedjorna, ökar byråkratin och försämrar transparensen. Kommunerna måste få kunna producera basservice om de så beslutar. Enligt Europarådets referensramverk för regional demokrati från 2009 borde man i lagstiftningen utforma en regions rätt att organisera sig själv internt på ett så brett sätt som möjligt, med hänvisning till de s.k. Helsingforsprinciperna, B8, samt att regionerna själva fritt kunna besluta om den interna strukturen på sina administrativa system och organ, med hänvisning till de sk Helsingforsprinciperna B10.1, B10.2 and B10.3.

17. 15. Enligt 22 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård har landskapet bolagiseringsskyldighet, när landskapet sköter social- och hälsovårdsuppgifter i ett konkurrensläge på marknaden eller om tjänsterna omfattas av den omfattande valfrihet som avses i bestämmelserna om valfrihet. Är lösningen ändamålsenlig?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: nej

- Landskapen bör ikraft av sin självstyrelse själva kunna avgöra den interna organiseringen. Landskapen kommer att variera i förhållande till struktur, behov och marknadsaktörer och därför finns inte samma behov överallt. Det blir dessutom en konstgjord gräns mellan landskapets bolag och serviceinrättning, som bryter vårdkedjorna, ökar byråkratin och försämrar transparensen. Staten bör sporra utvecklingen av privata företag inom social- och hälsovården på annat sätt. Bolagiseringstvånget är i lagförslaget för långt drivet. Enligt Europarådets referensramverk för regional demokrati från 2009 borde man i lagstiftningen utforma en regions rätt att organisera sig själv internt på ett så brett sätt som möjligt, med hänvisning till de s.k. Helsingforsprinciperna, B8, samt att regionerna själva fritt kunna besluta om den interna strukturen på sina administrativa system och organ, med hänvisning till de sk Helsingforsprinciperna B10.1, B10.2 and B10.3.

18. 16. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om ordnande av social- och hälsovård.

Vastaajien määrä: 1

- 11 § bör kompletteras med att också Österbotten är ett landskap med omfattande jour. Vasa centralsjukhus är det enda centralsjukhuset beläget i ett sjukvårdsdistrikt med svenska som majoritetsspråk. Verksamheten är fullständigt tvåspråkig och sjukhuset har redan en fungerande omfattande jourverksamhet. Inget annat sjukhus i Finland kan erbjuda tvåspråkig service på samma nivå. För att uppfylla grundlagens 122 § bör antalet enheter med omfattande jour utökas genom att också Vasa centralsjukhus/landskapet Österbotten upptas som en enhet med omfattande jour.

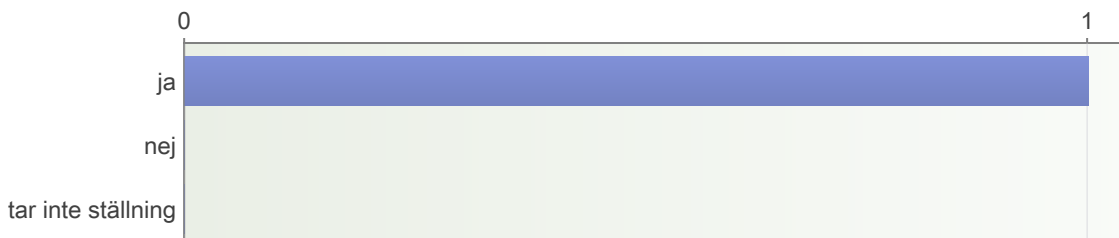
Bolagiseringen av tjänsterna innebär en risk att ansvaret och förverkligandet av de språkliga grundrättigheterna i praktiken blir beroende av invånarnas och servicebrukarnas egen initiativförmåga. Myndigheternas och bolagens skyldigheter vad det gäller språkliga grundrättigheterna måste vara väldigt tydliga. Det måste skapas språkliga kvalitetskriterier och kontroll- och uppföljningssystem som tryggar de språkliga grundrättigheterna.

I landskapets servicelöfte bör landskapet förklara på vilket sätt de språkliga rättigheterna kommer att tillgodoses. Landskapet måste tydligt redogöra för hur det ska säkerställa jämlikheten mellan den svensk- och finskspråkiga befolkningen i praktiken. Språkliga aspekter av valfrihet, upphandlingsförfarande, närservice, digitala tjänster, klienthandlingar, information och kommunikation, behov av sÄrlösningar för att uppnå genuin språklig likvärdighet, språkkunskapskrav för personalen och strategier för en fungerande vårdkedja på svenska är exempel på faktorer som är avgörande för en fungerande social- och hälsovård för den språkliga minoriteten i landskapet.

Vi understryker vikten av att de språkliga rättigheterna i vissa särskilda fall måste kunna tryggas genom landskapsöverskridande samarbete. I lagen om ordnande av social- och hälsovård måste det beaktas att en del av de tjänster och uppgifter som hör till socialvården och hälso- och sjukvården får samlas till större helheter till ett eller flera landskap, om det är nödvändigt för att säkerställa en finsk-, svensk- eller samiskspråkig patients språkliga rättigheter. På lagnivå måste det för svenskspråkig funktionhinderservice garanteras att det finns ett landskap som fungerar som värdlandskap och att den svenskspråkiga funktionhinderservicen samordnas. Detta är motiverat eftersom de språkliga rättigheterna innehar en särskild betydelse för denna grupp av personer och behovet av tjänster och service ofta är livslångt.

19. 17. Denna fråga är avsedd endast för kommunerna: Avsikten är att det i införandelagen ska föreskrivas om till vilket landskap kommunerna hör efter att reformen har trätt i kraft. Anser man i er kommun att kommunen bör höra till det landskap som föreslås i 5 § i införandelagen?

Vastaajien määrä: 1

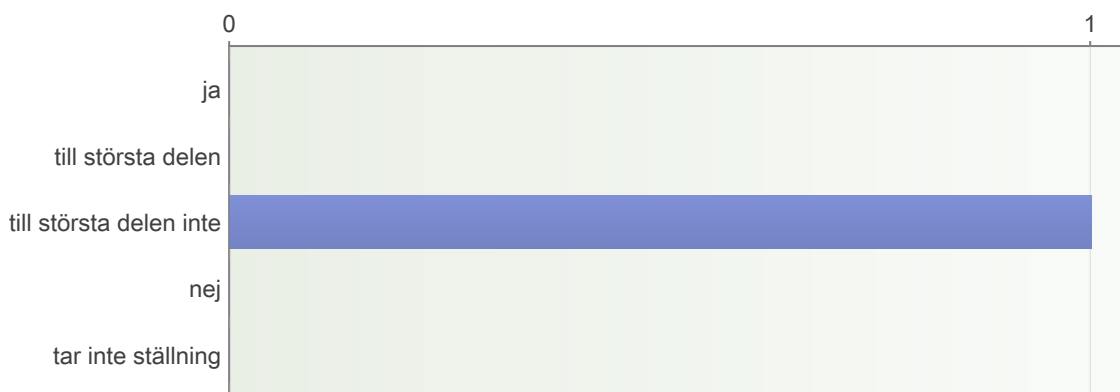
Avoimet vastaukset: ja

20. 18. Denna fråga är avsedd endast för kommunerna: Om ni svarade nej på föregående fråga, vilket landskap borde kommunen då höra till och varför? (Kommunen ska sända fullmäktiges beslutshandling till social- och hälsovårdsministeriet)

Ei vastauksia.

21. 19. I 2 kap. i införandelagen föreskrivs det om en temporär förvaltning samt om uppgifterna och befogenheterna för det temporära beredningsorganet. Är de föreslagna bestämmelserna om den temporära förvaltningen tillräckliga?

Vastaajien määrä: 1

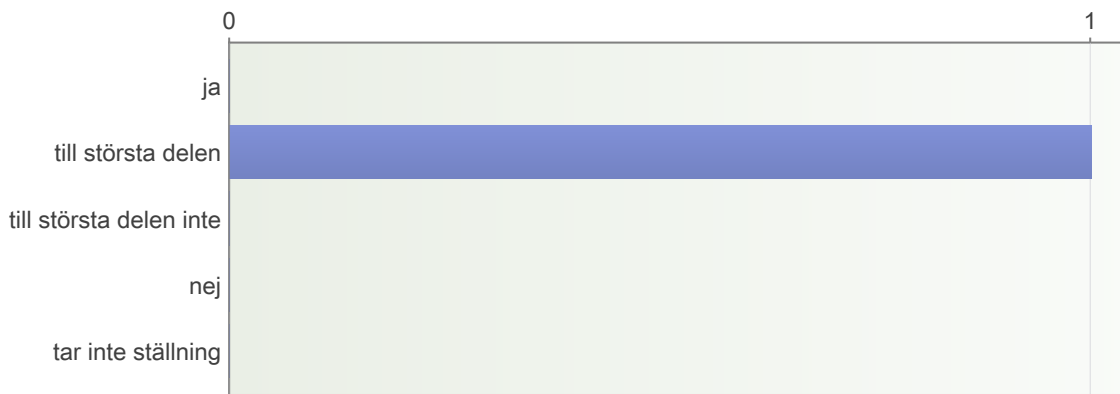

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Sammansättningen hos den temporära förvaltningen bör vara tillräckligt bred för att säkerställa de överlåtande organisationernas medverkan i uppbyggandet av det framtida landskapet. Även mindre kommuner bör finnas runt det förhandlingsbord som ska ta emot kommunens anställda och egendomar som har byggts upp med kommunens skattemedel.

22. 20. Enligt 14 § i införandelagen ska personal som arbetar i organisationer som producerar kommunala social- och hälsovårdstjänster övergå i tjänst hos ett landskap i enlighet med principerna för överlåtelse av rörelse. Dessutom ska personal som inom övrig kommunal förvaltning eller kommunala stödtjänster huvudsakligen utför social- och hälsovårdsuppgifter övergå i tjänst hos ett landskap. Är de föreslagna bestämmelserna om överföring av personalen ändamålsenliga med tanke på personalens ställning?

Vastaajien määrä: 1

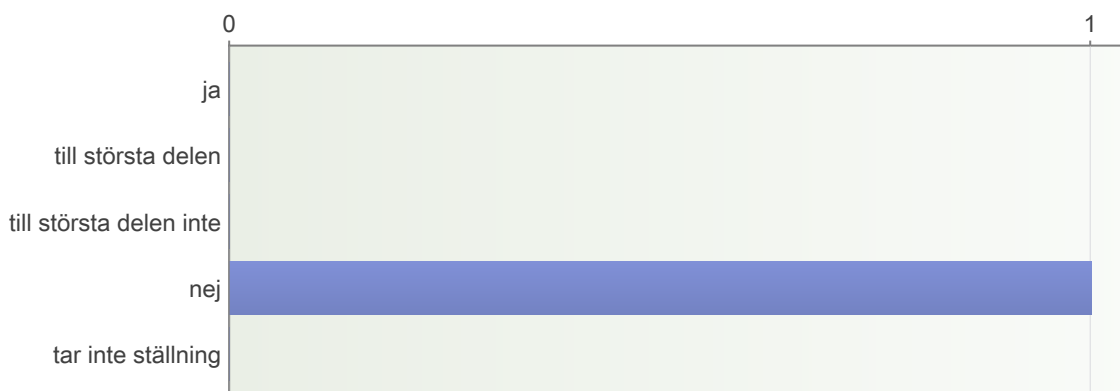

Avoimet vastaukset: till största delen

- Förslaget om införandelagen innefattar att den historiskt stora överföringen av personal, sammanlagt ca 220 000 löntagare överförs från kommunsektorn och den statliga sektorn på lika villkor som en överlåtelse av rörelse. I införandelagens § 16 stadgas om samarbetsförhandlingarna inför överlåtelsen av rörelsen. Samarbetsförhandlingar bör höra till de uppgifter som även de temporära beredningsorganen handhar. Eftersom de stora antalet löntagare som ska överföras från en arbetsgivare till en annan kommer att överföras från kommunerna till landskapet så bör den kommunala representationen vid alla förhandlingar garanteras för alla kommuner.

23. 21. Enligt 4 kap. i införandelagen ska lagstadgade samkommuners hela egendom och kommuners lösa egendom överföras till landskapen. Kommunernas lokaler och fastigheter förblir i kommunernas ägo. Är lösningen i fråga om egendomsarrangemangen godtagbar?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: nej

- Eftersom reformen också berör en historiskt stor omfattning av egendomsöverföringar så borde detaljerna kring egendomarna ännu redas ut. I olika repriser har minister Rehula framhållit att kommunerna inte ska drabbas oskäligt av reformen men nu är det förslag som ligger enbart en garant för kommunerna om tre års "skälig" hyra. Om de kommunala fastigheterna ska kvarstå i kommunernas ägo så bör det även i lagen garanteras ett skydd för de kommuner som eventuellt lämnar med tomma fastigheter. Risken är som störst på glesbygden och i mindre kommuner, dessa har även det minsta inflytandet över de nya landskapens verksamhet och

omfattning. En inlösningsklausul bör införas för dessa fastigheter för att skydda kommunerna och för att garantera att medborgarna i landet får en jämlik ställning. Annars blir medborgarna behandlade olika beroende på hurudan fastighetsmarknaden är på orten, finns det möjlighet att sälja egendom eller inte. I Korsnäs kommun har vi redan en stor fastighetsmassa som tynger kommunens ekonomi från reformer inom vuxenutbildningen och det visar att kommunen har en driftsutgift om ca 200 000 euro per år för fastigheter som har lämnat tomma då utbildningen har överförs till andra orter. Korsnäs kommun och våra invånare behöver inte flera tomma fastigheter. I Vasa sjukvårdsdistrikt som är det MINST SKULDSATTA (med undantag av Åland) då det främmande kapitalet sätts i relation till det egna kapitalet innebär överförandet till landskapet att kommunerna skänker bort mera egendom än i de landskap där distriktet är mera skuldsatt. Skillnaderna i skuldsättning mellan distrikten är enorm och ett automatiskt överlåtande av egendomen och skulderna innebär på nationell nivå en enorm olika behandling av invånarnas gemensamma egendom. Om regioner med stor skuldsättning sedan får extra statsstöd uppstår en enorm olika behandling av invånarna i Finland!

24. 22. Om ni på föregående fråga svarade nej eller till största delen inte, på vilket sätt borde egendomsarrangemangen då genomföras?

Vastaajien määrä: 1

- Vad gäller egendomsöverföring måste man försäkra sig om att det inte blir några ekonomiska risker/följder för kommunerna av ex. tomma fastigheter. Landskapet måste inledningsvis hyra fastigheter i minst fem år. Hyresavtalen efter det måste vara säkra, göras så att kommunerna inte måste leva i ovisshet/kan planera i framtiden. Alternativt att det finns en statlig inlösningsgaranti för kommunernas fastigheter.

Egendomsarrangemangen i samband med reformen får inte äventyra kommunernas möjligheter att i enlighet med finansieringsprincipen tillhandahålla och finansiera de tjänster som kvarstår hos dem. I samband med lagberedningen bör det säkerställas att de fastigheter som efter övergångsperioden eventuellt blir tomma eller underutnyttjade inte orsakar några ekonomiska svårigheter för kommunerna.

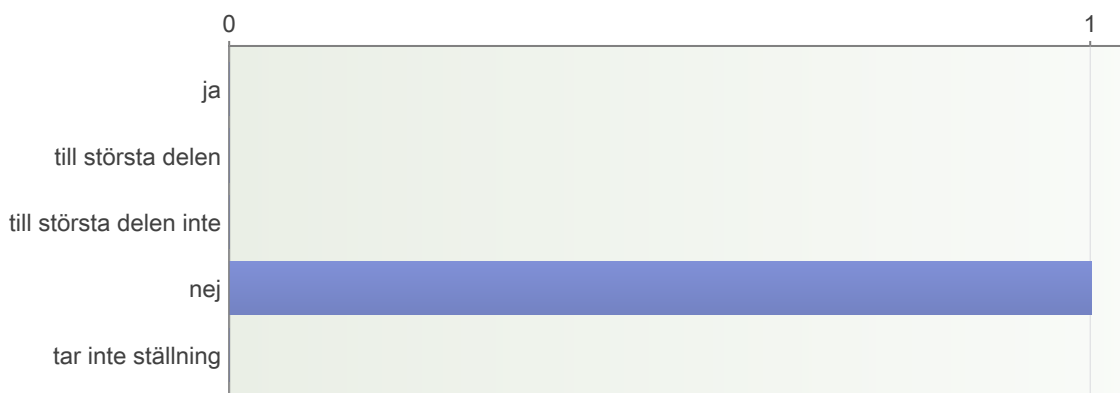
Egendomsarrangemangens eventuella ekonomiska konsekvenser bör kompenseras kommunerna fullt ut till exempel i form av riktade understöd. Understöden får dock inte finansieras genom nedskärningar i kommunernas allmänna statsandel.

För att kommunernas livskraft och utvecklingen av deras markanvändning ska kunna tryggas är det motiverat att samkommunernas mark kvarstår i kommunernas ägo.

Egendomsöverföringen mellan samkommunerna och landskapen och de nationella serviceinrättningarna bör ännu klargöras. Eftersom samkommunernas skulder och tillgångar är mycket olika i de olika landskapen så måste ett jämlikt system utarbetas där även skulderna beaktas vid egendomsöverföringen. Egendomarna kan vara finansierade med kommunernas medel, lån eller olika leasingkontrakt och systemet måste behandla dessa olika alternativ rättvist gentemot de invånare som byggt upp tillgångarna med sina skattemedel.

25. 23. I 41 § i införandelagen föreskrivs det om den kommunala inkomstskattesatsen 2019–2021. Anser ni att det med tanke på jämlikheten mellan skattebetalarna är motiverat att kommunernas skattesatser begränsas i tre år?

Vastaajien määrä: 1

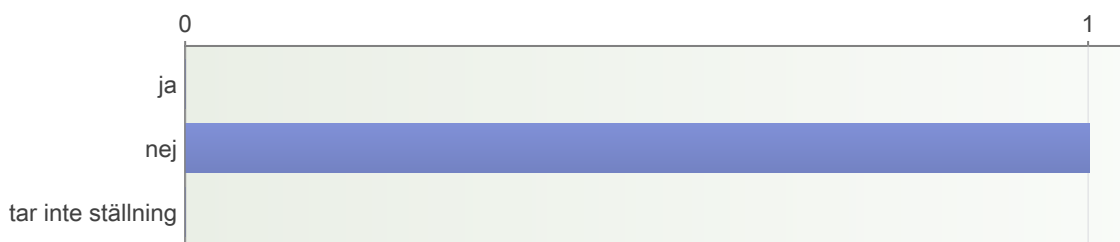

Avoimet vastaukset: nej

- Kommunerna bör oavsett reformen alltid utföra sina primära uppgifter och en begränsning av möjligheterna att bestämma om sin skattesats, i synnerhet när de kommande finansieringsströmmarna är helt oklara, är ett orimligt intrång på kommunernas självstyre.

26. 24. Enligt 42 § i införandelagen ska landskapet bilda sådana dotterbolag till landskapets serviceinrättning som avses i lagen om ordnande av social- och hälsovård och som producerar tjänster som omfattas av den omfattande valfrihet som det föreskrivs särskilt om genom lag. Bolagiseringen ska vara genomförd senast den 31 december 2020. Är den föreslagna övergångstiden för att organisera landskapets produktion i bolagsform tillräcklig?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: nej

- Regeringen bör avstå från bolagiseringstvånget. Landskapen bör ha en frihet att bolagisera utgående från lokala omständigheter. Reformen, ifall den förverkligas, bör genomföras stegvis och med längre övergångstider än som nu ingår i förslaget. Regeringen bör avstå från att skapa fristående serviceinrättningar. Kommunerna bör även i den framtida verksamheten kunna producera tjänster inom sitt område för att främja välfärden. Bolagiseringstvånget inskränker på landskapets möjlighet att skapa en flexibel serviceproduktion på sitt område. Risker är uppenbara att medborgarna segregeras ytterligare genom den föreslagna modellen. Bevis på

att bolagiseringen kunde medverka till att utjämna hälso- och välfärdsskillnader saknas, sålunda är bolagiseringstvävet ett onödigt ingrepp i det regionala självstyret. Reformen torde vara tillräckligt omfattande och utmanande även utan bolagiseringstvävet. En reform av den omfattning som nu planeras har inte tidigare genomförts i landet och att verksamheten ska bolagiseras inom en tidsperiod om två år efter genomföringen är inte att rekommendera med tanke på att det är historiskt många löntagare och klienter och anhöriga som berörs av reformen. Det bör vara en tidsperiod om minst fem år innan en eventuell bolagisering påbörjas. Naturligtvis kan bolagisering på frivillig väg inledas även tidigare om landskapet så anser vara till medborgarnas fördel. Lagstiftningen borde inriktas på att skapa möjligheter och inte tvång.

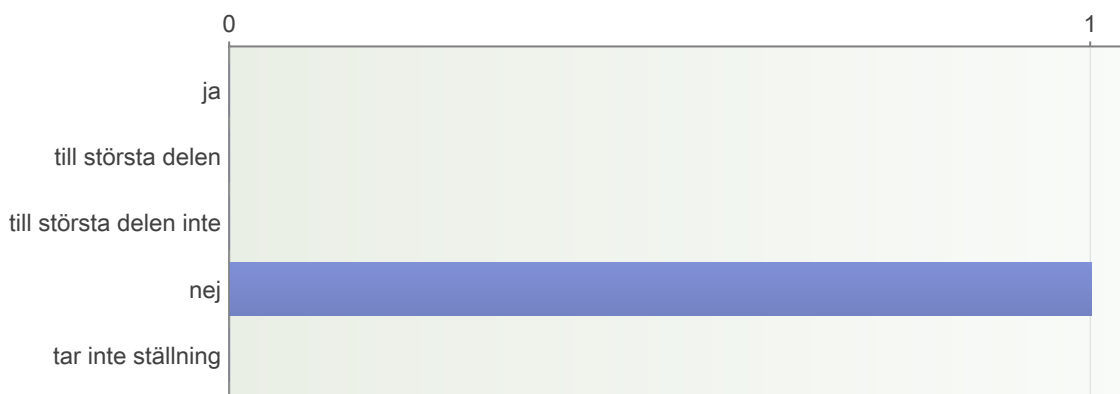
27. 25. Övriga fritt formulerade kommentarer om införandelagen.

Ei vastauksia.

28. 26. Staten finansierar den verksamhet som ska bedrivas av de landskap som inrättas.

Ansaret för finansieringen av social- och hälsotjänsterna läggs således på staten. Är lösningen ändamålsenlig med tanke på målen med reformen?

Vastaajien määrä: 1

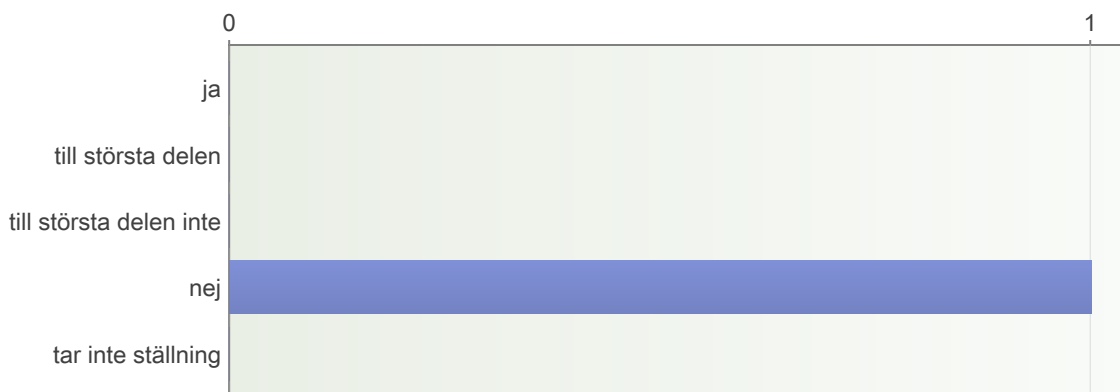

Avoimet vastaukset: nej

- Lagförslaget underskattar betydelsen av incitament för regioner och kommuner att utveckla sitt näringsliv, sysselsättning och därigenom finansieringsbas. Statens finansiering bör basera sig på befolkningsstrukturen. Ifall reformen genomförs stegvis är det logiskt att staten i första hand tar ett större ansvar för specialhälsovården och landskapen bör i hög grad finansiera den övriga vården själva. En utjämning som fråntar incitamenten för regioner att stärka sin framgång ligger inte i ett nationellt intresse, eftersom lägre incentiva leder till mindre skatteintäkter lokalt och nationellt, vilket i slutändan resulterar i mindre medel för staten att jämna ut skillnader, vilket var målet med reformen. I statens stöd till landskapen bör beaktas tilläggskostnader som föräns av tvåspråkighet och otillgängliga förhållanden i skärgården.

29. 27. Landskapens inkomster är statlig finansiering (3 §) och inkomster från klient- och användningsavgifter (4 §). Dessutom kan landskapen ta kortfristiga lån (3 §). Vid en årlig justering begränsas en ökning av den statliga finansieringen för att säkerställa de offentliga finansernas bärkraft (6 och 29 §). Har landskapen tillräckliga ekonomiska förutsättningar för att klara av de lagstadgade uppgifterna?

Vastaajien määrä: 1

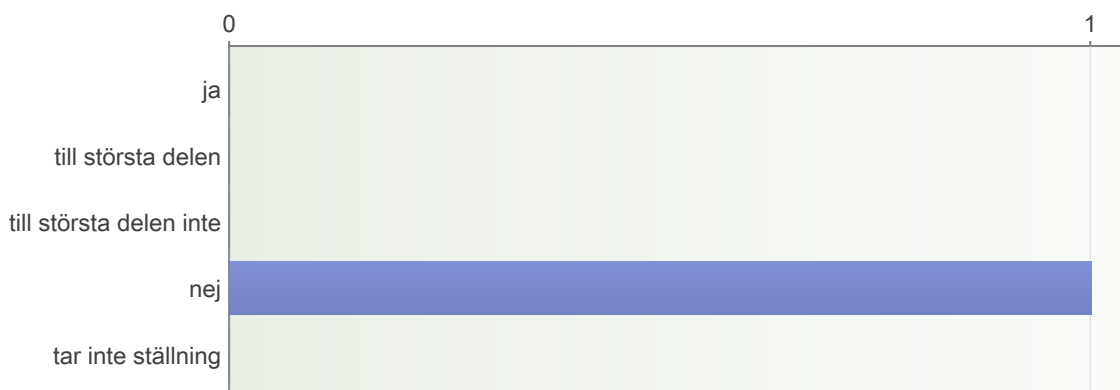

Avoimet vastaukset: nej

- Finansieringsmodellen är inte i enlighet med principerna för självstyrelse. Beskattningsrätt och tillgång till kreditmarknaden för investeringar måste tryggas. Den föreslagna modellen garanterar inte en tillräcklig tillgång till kreditmarknaden. Kommunernas goda kreditvärdighet baserar sig på deras beskattningsrätt. Enligt Europarådets referensram för regional demokrati ska regionerna bland annat ha till sitt förfogande förutsägbara resurser som är jämförbara med regionernas uppgifter och ge dem möjlighet att utföra sina uppgifter på ett effektivt sätt (Helsingforsprinciperna B11.1, B11.2, B11.3 och B11.4). För att kunna låna för kapitalinvesteringar borde regionerna ha tillgång till kapitalmarknaderna (Helsingforsprinciperna B12.4).

30. 28. Är de behovsfaktorer som beskriver användningen av tjänster och som används vid bestämningen av den statliga finansieringen (3 kap., inkl. den nya koefficienten för främjande av hälsa och välfärd) och deras viktkoefficienter motiverade?

Vastaajien määrä: 1

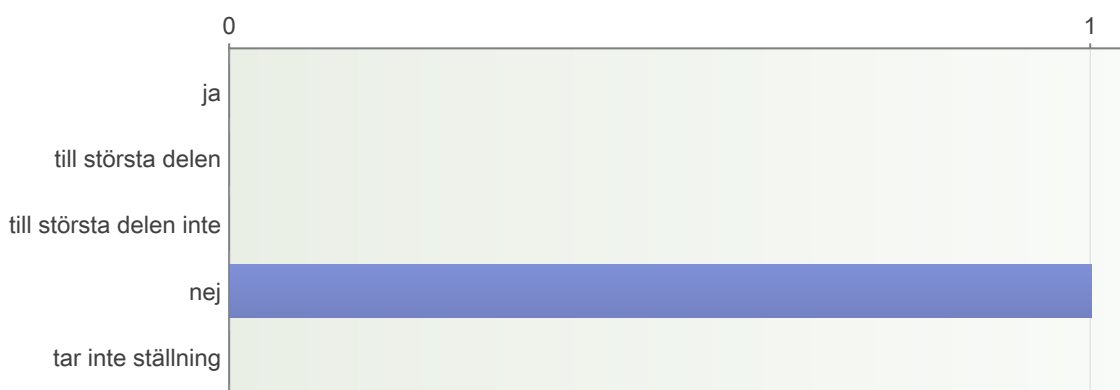

Avoimet vastaukset: nej

- Korsnäs kommun föreslår - ifall staten skall stå för finansieringen - att finansieringens tyngdpunkt nästan uteslutande baserar sig på åldersstruktur, eftersom åldersstrukturen är ett objektiva mätinstrument som är lika för alla. En sådan modell ger goda incitament att bedriva en kostnadseffektiv, förebyggande verksamhet och motverkar snedvridande effekter som en diagnosbaserad finansiering innebär. Hittills då social- och hälsovården har byggts upp inom den kommunala sektorn så har finansieringen stått på tre olika ben. Kommunerna har haft sina skatteintäkter, statsandelar och naturligtvis sina verksamhetsintäkter. Under de senaste 10 åren har utvecklingen varit att skatteintäkternas betydelse i kommunkassan har ökat medan statsandelarnas betydelse har minskat i takt med alla olika former av statliga nedskärningar. Relationen mellan skatter – statsandelar – inkomster har naturligtvis varierat kraftigt från kommun till kommun men alla har vi haft våra tre ben. Idag finansierar kommunsektorn sin verksamhet med totalt 8,23 Md euro i statsandelar, av dessa utbetalas ca 64 % på basen av åldersrelaterade eller sjuklighetsrelaterade kriterier. Med andra ord så är 5,3 Md euro eller ca 13 % av kommunernas totala finansiering beroende av dessa kriterier. Det betyder att idag så har inte olika diagnoser så stor betydelse i den enskilda kommunens ekonomi. I det nya landskapet som ska byggas upp så kommer hela finansieringen från staten. Det blir alltså bara ett ben för landskapet att stå på! I detta ben i landskapets finansiering så ska 87 % utbetalas på basen av ett diagnosbehovsindex, Korsnäs kommun anser att man på detta vis förändrar finansieringens struktur för kraftigt och önskar att man ser över finansieringsmodellen än en gång för att garantera den framtida servicen i alla landskap. Det finns ingen objektiv orsak varför en så stor del skall bestämmas på annat sätt än för den befolkningsstruktur som de facto bor och lever i de olika landskapen. Statsandelsmodellen, så som föreslås, är orättvis och saknar incitament samtidigt som den inte tryggar en tillräcklig basfinansiering för Österbotten. Modellen beaktar inte i tillräcklig grad en hel rad centrala kostnadsdrivande faktorer. Resurskrävande patientgrupper så som handikappade och utvecklingsstörda beaktas inte alls. Allt detta löses enklast genom att basera finansieringen på åldersgrupper som skall ha likartade behov överallt. Motsvarande slutsats har man också kommit fram till i Danmark som genomfört en omfattande kommun- och regionreform för knappt tio år sedan. Finansieringen bör beakta tvåspråkighet och skärgård. I sina motiveringar till varför man utelämnat tvåspråkigheten anges att svenskspråkiga har mindre vårdbehov. Man förväxlar då behov, som fångas upp i behovsindexet, med strukturella merkostnader för tvåspråkigheten: rekrytering, översättning, utbildning, mm på två språk. Finansieringen bör även i större grad beakta flerspråkigheten, Österbotten och Nyland hör till de landskap som har en lång tradition av arbetskraftsinvandring och flyktningmottagning som påverkar strukturerna.

31. 29. Inom finansieringen av social- och hälsovården övergår man gradvis från utgiftsbaserad finansiering till behovsbaserad finansiering. Är den föreslagna övergångsperioden (2019–2023) för landskapens finansiering tillräcklig (27–28 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: nej

- Reformen är för omfattande för att kunna genomföras på så kort tid och bör, ifall den förverkligas, genomföras stegvis. Den föreslagna statsandelsstrukturen (se föregående fråga) är i obalans och kan inte godkännas som sådan.

32. 30. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om landskapens finansiering.

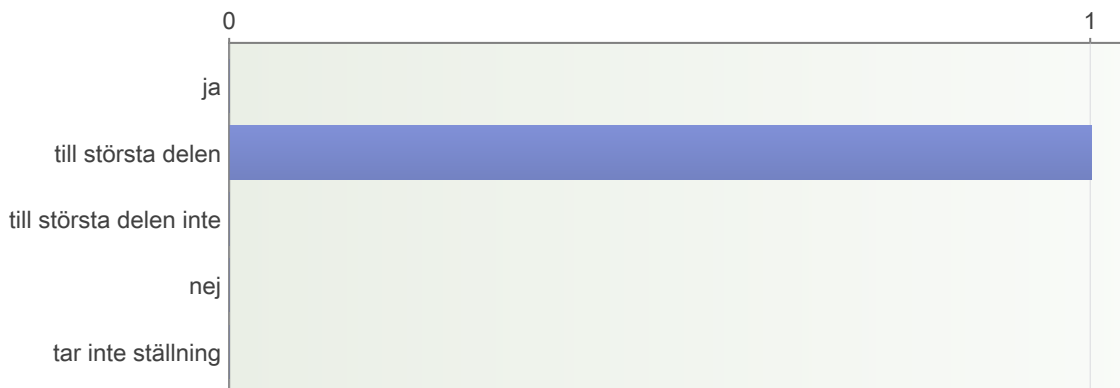
Vastaajien määrä: 1

- Staten måste göra en helhetsbedömning av landskapens och kommunernas finansiering. Genom att inte tillåta beskattningsrätt för landskapen sänks kreditvärdigheten också för kommunsektorn, vilket åsamkar sektorn merkostnader vid bl.a. finansiering av investeringar och för pensionsåtaganden. Eftersom staten i praktiken inte når några större fördelar med att begränsa landskapens beskattningsrätt borde man snarast arbeta för att införa beskattningsrätt för landskapen och ge landskapen tillgång till kreditmarknaderna för nödvändiga investeringar.
Om staten står för finansieringen skall finansieringen så gott som uteslutande basera sig på befolkningsstruktur.

Ytterligare är det av central betydelse att finansieringsstrukturen skapar incitament att regionalt utveckla sitt näringsliv och skapa större skatteintäkter.

33. 31. Anser ni att de föreslagna sätten för att ändra landskapsindelningen är ändamålsenliga? (särskilt 2 och 10 § i lagen om landskapsindelning)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen

- Sammanslagning av landskap bör endast kunna ske på frivillig väg. I enlighet med Europarådets referensram för regional demokrati från 2009 anser vi att det måste finnas en tydligare konsultationsprocedur för sådana fall då staten föreslår ändringar av landskapsgränserna.

34. 32. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om landskapsindelning.

Vastaajien määrä: 1

- I grunden är Österbottens landskap en bra indelning för det tvåspråkiga Österbotten. Det är av central betydelse att landskapet får befogenheter och redskap som ger det möjligheten att bygga upp det på ett sätt som passar Österbotten.

35. 33. Är de utjämningsarrangemang och övriga ändringar som föreslås i statsandelssystemet för att lindra betydande kommunvisa omställningar på grund av social- och hälsovårdsreformen godtagbara och tillräckliga (24 §, 27 §, 27 b § och 55 § i lagen om statsandel för kommunal basservice)?

Vastaajien määrä: 1

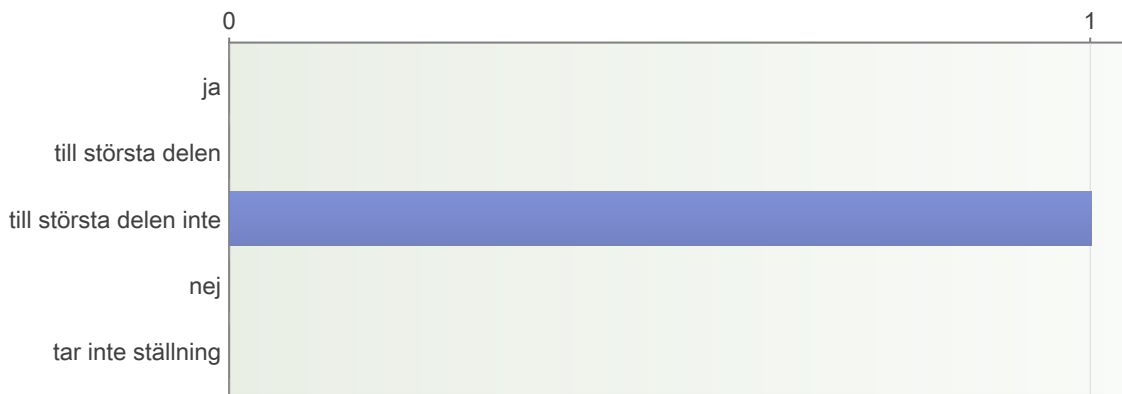

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- De eventuella effekterna av reformen är svåra att förutse på basen av de provberäkningar som bifogats handlingarna. Kommunernas utgifter påverkas årligen av egna utvecklingsåtgärder och statliga åtgärder har effekter även på skattebasen i kommunerna. Därför är det mycket problematiskt att man avser att införa begränsningar i det kommunala självstyret genom en temporär begränsning av beskattningsrätten. Korsnäs kommun anser att inga begränsningar av kommunernas skatteuttag får göras. Kommunerna har alltid varit ytterst återhållsam till skattehöjningar och har klarat av att sköta sina åtaganden utan skattehöjningar långt bättre än många prognosberäkningar har kunnat förutspå.

36. 34. Är statsandelskriterierna (inkl. det nya kriteriet för främjande av välfärd och hälsa) och deras viktningar motiverade (2 kap. i lagen om statsandel för kommunal basservice och 3 § i utkastet till statsrådets förordning om statsandel för kommunal basservice)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- Med hänvisning till den vikt som regeringen tillmäter kommunernas roll i den förebyggande verksamheten bör fördelningen till den förebyggande verksamheten ökas till t.ex. 5%. Det är av central betydelse att tilläggskostnader som föranleds av mera utbyggd verksamhet och förvaltning i tvåspråkiga kommuner beaktas i kriterierna. Andelen andra språk borde få en större vikt i finansieringen för att motivera och ge incitament till en god integrering i kommunerna.

37. 35. Fritt formulerade kommentarer om helheten i fråga om statsandelarna i regeringspropositionen.

Ei vastauksia.

38. 36. Anser ni att de ändringar i det statliga beskattningssystemet som föreslås för att få in medel för landskapens finansiering är godtagbara ?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen inte

- En beskattningsrätt för landskapen är nödvändig för att skapa ett äkta självstyre.

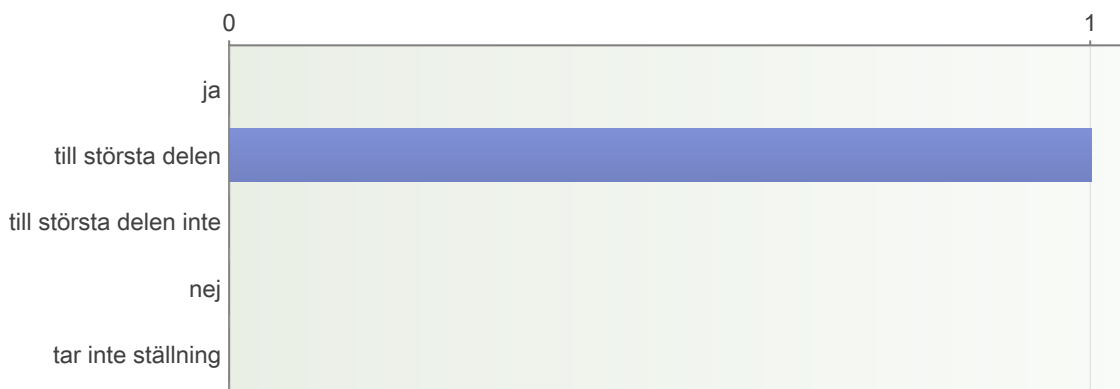

39. 37. Fritt formulerade kommentarer om skattelagarna.

Ei vastauksia.

40. 38. Det föreslås att tillämpningsområdet för den lagstiftning som gäller kommunernas personal ska ändras så att det också börjar omfatta landskapens personal. Intressebevakningen för landskapet som arbetsgivare ska skötas av Kommun- och landskapsarbetsgivarna KT, som det ska föreskrivas om genom en ny lag. Är de bestämmelser som föreslås om personalens ställning och arbetsgivarnas intressebevakning ändamålsenliga?

Vastaajien määrä: 1

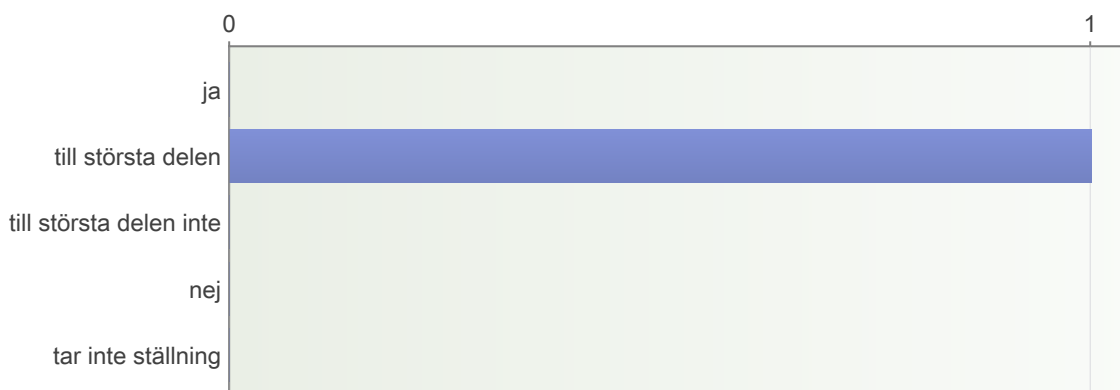

Avoimet vastaukset: till största delen

- Man bör beakta att personalens ställning vid överföringen sker på lika villkor. Då gäller det att alla kommuners representanter finns representerade i övergångsförvaltningen för att garantera en smidig och jämlik behandling i framförallt personalfrågorna.

41. 39. Är de bestämmelser som föreslås om finansieringen av pensionerna ändamålsenliga?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: till största delen

- Det är bra att de kommande landskapen hör till KEVA, annars skulle det medföra stora risker för hela det kommunala pensionssystemet då den historiskt stora överföringen av personalen från kommunsektorn genomförs. Bolagiseringstvävet kan dock påverka även det kommunala pensionssystemet på sikt om serviceproduktionen ska överföras på bolag och privata aktörer. Bolagiseringens effekter på personalens ställning och förmåner bör utredas noggrannare innan man går vidare med den delen av reformen.

42. 40. Fritt formulerade kommentarer om personalens ställning och/eller arbetsgivarnas intressebevakning samt pensionerna.

Ei vastauksia.

43. 41. Hur bedömer ni att reformen påverkar er egen organisations ställning?

Vastaaajien määrä: 1

- Grundtanken med en social- och hälsovårdsreform som syftar till en ökad horisontal integrering mellan de olika servicekedjorna ses som positiv för både medborgare och personal. Att man kan genomföra reformen i det landskap som passar kommunen bäst, nämligen Österbottens landskap borde vara en garant för att de verksamheter som ska övergå till landskapets serviceproduktion även i fortsättningen kan erbjuda den service på både finska och svenska som vi i Korsnäs behöver.

Eftersom Korsnäs är en relativt liten glesbygdskommun med ca 2 200 invånare så är vi känsliga för olika förändringar. Reformen kommer att påverka vår egen kommuns ställning negativt eftersom beslutsfattandet överförs till en organisation på landskapsnivå där det lokala inflytandet kommer att bli mycket litet. Reformen bygger ett uppenbart demokratiunderskott och farhågorna lokalt är att den nuvarande goda lokala servicen kommer att försämrast.

De stödtjänster till social- och hälsovården som nu är en naturlig del av vår organisation borde vid reformens genomförande splittras upp och fördelas på landskapet och kommunen. Risken är att onödiga byråkratiska hinder för ett gott lokalt samarbete förhindras. Denna negativa utveckling har tidigare setts i regionala reformer inom räddningstjänsten och ambulanstjänsten. Personal som man tidigare har kunnat använda inom olika delar av kommunens serviceproduktion fjärras från den lokala verksamheten och uppgår i en regional enhet och resultatet har blivit en mångdubbelt dyrare serviceproduktion, i värsta fall även en minskning i tillgängligheten lokalt som i ambulansreformen.

Risken för vår organisation är att den totala resursen inom administrationen blir för liten och samtidigt är finansieringsmöjligheterna kringkurna och att kunna bygga ut den kvarvarande förvaltningen inte möjligt att finansiera.

De nationella serviceinrättningarna kan påverka kommunen negativt om all stödservice ska produceras av de nationella bolagen. Dessa bolag har knappast arbetsplatserna förlagda till Korsnäs och risken är att de lokala arbetsplatserna försvinner till centralorterna. Näringslivet på glesbygden är mycket känsligt för förändringar och reformen kan i sig inverka negativt på det lokala näringslivet som ska bli den framtida kommunens främsta uppgift.

44. 42. Har landskapen tillräckliga ekonomiska förutsättningar för att klara av de lagstadgade uppgifterna efter att reformen har trätt i kraft?

Vastaajien määrä: 1

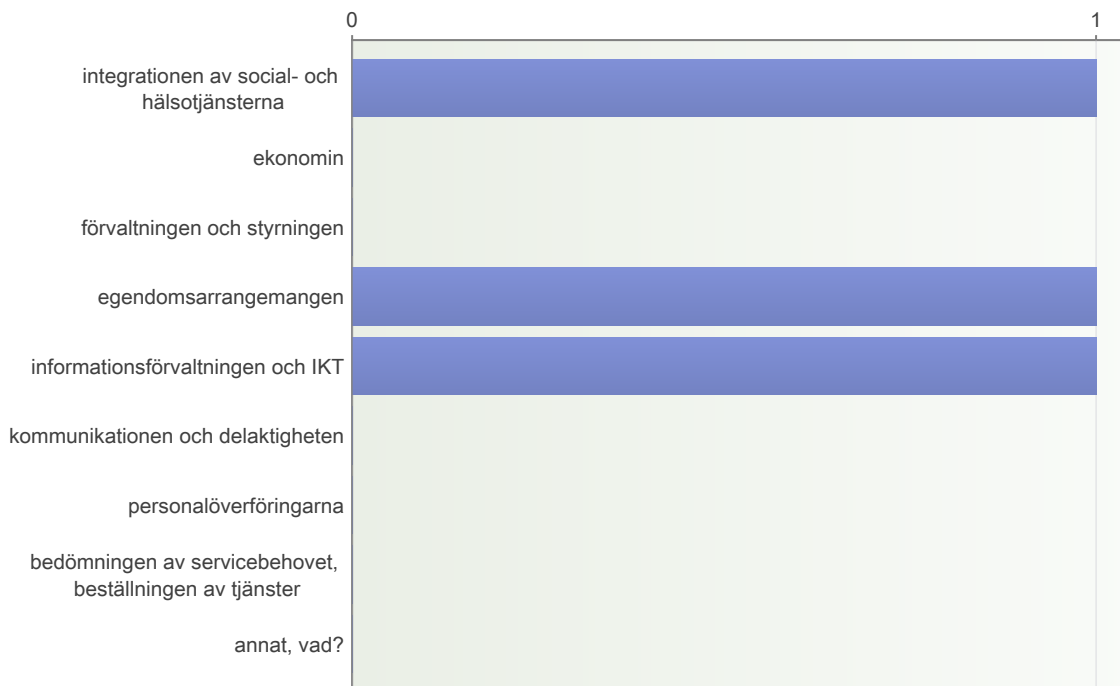
- Inte för Österbottens del. Österbotten är det enda landskapet som t.o.m. skall minska finansieringen för social- och hälsovård åtminstone fram till år 2029. Det innebär att en stor del av den service som med skattemedel byggts upp under årens lopp måste monteras ned. Befolkningen åldras, enligt statistikcentralen, i Österbotten i samma takt som i landet i medeltal. Däremot är andelen 0-15-åringar betydligt högre i Österbotten. Finansieringsmodellen saknar behovskoefficienter som är väsentliga för Österbotten, så som handikapp och utvecklingsstörning och nedtonar utgifter för förebyggande verksamhet och allmänt åldrande befolkning eller andelen unga. Österbotten särbehandlas också negativt genom att man inte beaktar merkostnader för tvåspråkigheten och skärgårdsförhållanden.

Finansieringsmodellen underskattar betydelsen av incitament för regioner och kommuner att utveckla sitt näringsliv, sysselsättning och därigenom finansieringsbas.

Korsnäs kommun föreslår - ifall staten skall stå för finansieringen - att finansieringens tyngdpunkt nästan uteslutande baserar sig på åldersstruktur, eftersom åldersstrukturen är ett objektiva mätinstrument som är lika för alla. En sådan modell ger goda incitament att bedriva en kostnadseffektiv, förebyggande verksamhet och motverkar snedvridande effekter som en diagnosbaserad finansiering innebär.

45. 43. Inom vilket område/ vilka områden bedömer ni att ni behöver nationellt stöd för det regionala genomförandet av social- och hälsovårdsreformen och landskapsreformen (ni kan välja flera alternativ)?

Vastaajien määrä: 1

46. 44. Övriga fritt formulerade kommentarer om utkastet till regeringsproposition.

Vastaajien määrä: 1

- Lagförslaget bör till väsentliga delar omarbetas för att ge ett gott slutresultat.

Statsandelsmodellen saknar incitament samtidigt som den inte tryggar en tillräcklig basfinansiering och inte beaktar viktiga kostnadsdrivande faktorer. Ett statsandelssystem bör vara uppbyggt på opåverkbara faktorer som mäter strukturella kostnadsskillnader. Det finns uppenbara incitament enligt förslaget för landskapen att påverka registreringen av diagnoser i det nya statsandelssystemet och problemet kommer att accentueras eftersom diagnoser utgör en så stor grund för statsandelar. Statsandelssystemet måste omformas och utgå ifrån opåverkbara faktorer, där befolkningsstrukturen bör tillmätas störst betydelse.

Lagförslaget förfördelar på ett anmärkningsvärt sätt Österbotten, eftersom befolkningen är förhållandevis frisk och diagnoserna färre. Samtidigt står ändå Österbotten inför samma utmaningar som övriga Finland med en åldrande befolkning där en topp nås först år 2040. Ändå skall Österbotten som enda landskap i Finland minska finansieringen för social- och hälsovård åtminstone fram till år 2029. Detta är inte jämlik behandling av landets invånare. Förslaget innebär att österbottningarna framöver i betydligt mindre grad kan bestämma själva över skattemedel från det egna landskapet. Detta är inte förenligt med ett äkta regionalt styre. Båda frågornas grundlagsenlighet bör bedömas innan lagen kan avges till riksdagen.

I Österbotten kommer serviceformerna att beskäras väsentligt på grund av koncentrationen av jour och specialistsjukvård, vilket inte är förenligt med service på enahanda grunder. Invånarna i Österbotten kommer inte att kunna påverka väsentliga delar av sin social- och hälsovård på grund av detta. Detta har språkliga konsekvenser som inte är förenliga med grundlagen.

Lagförslaget försätter den österbottniska befolkningen i ett annat läge än den övriga befolkningen i landet eftersom hela 87,4 procent av österbottningarna får längre väg än 70 km eller 50 minuter till en enhet med omfattande jour, då lagförslagets målsättning är att 80 procent av befolkningen skall ha kortare väg än så. Detta är en större andel än någon annanstans i landet.

Den mest lokala vården, så som elevvård, äldreomsorg och socialvård, bör kunna arrangeras i kommunernas regi.

Regeringen bör avstå från bolagiseringstvävet och genomföra en ny utlåtanderunda för hela lagförslaget som beaktar det som nämnts i detta utlåtande och som också innefattar förslaget till valfrihet.

Regeringen bör avstå från att införa landsomfattande bolag/inrättningar för stödtjänster.

47. 45. Specificerade förslag till lagändringar.

Ei vastauksia.